

Nazwa przedmiotu		Rynek ubezpieczeń gospodarczych					Kod ECTS	14.3.E.SL.2180				
							Pkt.ECTS	1				
Jednostka prowadząca przedmiot		KBM	Nazwa kierunku		MSG	Nazwa specjalności		FMIb;				
Nazwisko prowadzącego		prof. UG dr hab. Hanna Treder										
Forma zajęć/Liczba godzin												
Wykład	15	Ćwiczenia	0	Konwersatoria	0	Laboratoria komputerowe	0	Seminaria	0	Lektoraty	0	
Forma aktywności						Rok i rodzaj studiów:		2 SS1,				
Godziny z udziałem nauczyciela akademickiego (w tym konsultacje, egzaminy i inne):				15		Semestr:		4,				
Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego (samodzielna praca studenta):				10		Status przedmiotu:		Obligatoryjny				
Sumaryczna liczba godzin:				25		Język wykładowy:		polski				
Sposób realizacji zajęć		Zajęcia w sali dydaktycznej.										
Metody dydaktyczne		Wykłady z prezentacjami multimedialnymi,										
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi												
Wymagania formalne		Brak wymagań formalnych.										
Wymagania wstępne		Brak wymagań wstępnych.										
Sposób i forma zaliczenia oraz kryteria oceny												
Sposób zaliczenia		Egzamin										
Kryteria oceny		Egzamin odbędzie się w formie testu.										
Cele przedmiotu												
Student poznaje specyfikę rynku ubezpieczeń jako części sektora finansowego, z punktu widzenia strony popytowej - podmiotów korzystających z ochrony ubezpieczeniowej, jak i od strony podażowej - zakładów ubezpieczeń, prowadzących działalność gospodarczą.												
Efekty uczenia się												
Wiedza	MSG1_W07	Student poznaje strukturę podmiotową rynku ubezpieczeń oraz zależności występujące pomiędzy uczestnikami rynku i instytucjami pozostającymi w otoczeniu rynku ubezpieczeń										
	MSG1_W09	Student uzyskuje wiedzę zasadach zastosowania ubezpieczeń w celu zagospodarowania ryzyka w procesie decyzyjnym										
	MSG1_W13	Student posiada wiedzę o warunkach prowadzenia działalności przez zakład ubezpieczeń w otoczeniu rynku krajowego i międzynarodowego oraz o zasadach kształtowania produktów ubezpieczeniowych										
Weryfikacja efektów uczenia się - Wiedza												
Efekty	egzamin pisemny	egzamin ustny	kolokwium	esej/referat /portfolio	zadania / prace domowe	prezentacja indywidualna	prezentacja grupowa	aktywność na zajęciach	udział w dyskusji	projekt indywidualny	projekt grupowy	
MSG1_W07	X											
MSG1_W09	X											
MSG1_W13	X											
Umiejętności	MSG1_U04	Student potrafi ocenić sytuację zakładu ubezpieczeń w otoczeniu rynkowym i dokonać wyboru ubezpieczyciela oraz produktu ubezpieczeniowego										
	MSG1_U05	Student potrafi posługiwać się podstawowymi przepisami i standardami w odniesieniu do zawierania i wykonywania umów ubezpieczenia w otoczeniu rynkowym										
Weryfikacja efektów uczenia się - Umiejętności												

Efekty	egzamin pisemny	egzamin ustny	kolokwium	esej/referat /portfolio	zadania / prace domowe	prezentacja indywidualna	prezentacja grupowa	aktywność na zajęciach	udział w dyskusji	projekt indywidualny	projekt grupowy
MSG1_U04	X										
MSG1_U05	X										
Kompetencje	MSG1_K04	Student potrafi identyfikować zagrożenia związane z aktywnością gospodarczą i wykorzystuje swoją wiedzę do zarządzania ryzykiem przy wykorzystaniu umowy ubezpieczenia									

Weryfikacja efektów uczenia się - Kompetencje

Efekty	egzamin pisemny	egzamin ustny	kolokwium	esej/referat /portfolio	zadania / prace domowe	prezentacja indywidualna	prezentacja grupowa	aktywność na zajęciach	udział w dyskusji	projekt indywidualny	projekt grupowy
MSG1_K04	X										

Treści programowe
1. Występowanie ryzyka w procesie podejmowania decyzji

- pojęcie ryzyka, źródła ryzyka, podmioty ryzyka, koszty ryzyka w przedsiębiorstwie, postępowanie z ryzykiem w procesie podejmowania decyzji, etapy zarządzania ryzykiem, kompensacyjne metody postępowania z ryzykiem;

2. Zastosowanie ubezpieczeń w zarządzaniu ryzykiem

- pojęcie ubezpieczeń, geneza ubezpieczeń, klasyfikacja ubezpieczeń, funkcje ubezpieczeń, podstawowe zasady ochrony ubezpieczeniowej, formy rozpraszania ryzyka (koasekuracja, reasekuracja), formy reasekuracji, funkcje reasekuracji, ochrona ubezpieczeniowa jako przedmiot obrotu na rynku,

3. Struktura podmiotowa rynku ubezpieczeń gospodarczych

- główne podmioty na rynku ubezpieczeń (podaż, popyt), pojęcie dystrybutora ubezpieczeń, formy organizacyjne ubezpieczycieli, pośrednicy (agenci, brokerzy), zadania instytucji pomocniczych, uwarunkowania prawne funkcjonowania polskiego rynku ubezpieczeń gospodarczych, warunki podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej, zasada swobody świadczenia usług ubezpieczeniowych, zakres czynności ubezpieczeniowych, nadzór nad sektorem ubezpieczeń, zasady pośrednictwa ubezpieczeniowego, inne instytucje na polskim rynku ubezpieczeń;

4. Organizacja działalności zakładu ubezpieczeń

- zakład ubezpieczeń jako podmiot gospodarczy, funkcje zakładu ubezpieczeń, strategie marketingowe w działalności ubezpieczeniowej, badanie otoczenia ekonomicznego, społecznego, prawnego, kulturowego, formy i kanały dystrybucji, polityka reasekuracji, zasady etyki w działalności ubezpieczycieli, kształtowanie produktu ubezpieczeniowego, ogólne warunki ubezpieczeń, jakość produktu ubezpieczeniowego, zasady ustalania składek ubezpieczeniowych;

5. Podstawy gospodarki finansowej zakładu ubezpieczeń

- przychody i koszty zakładu ubezpieczeń, źródła informacji o sytuacji zakładu ubezpieczeń (bilans, przepływy finansowe), podstawowe kryteria jakościowej oceny sytuacji zakładu ubezpieczeń, ustawowe kryteria oceny - normy ostrożnościowe, pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, rynkowe wskaźniki oceny sytuacji finansowej zakładu ubezpieczeń (wybrane przykłady), wskaźnik szkodowości, zasady zarządzania lokatami;

6. Umowa ubezpieczenia

- cechy umowy ubezpieczenia, podstawy prawne (Kodeks cywilny, Kodeks morski), przedmiot umowy ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia, elementy umowy ubezpieczenia (wartość, suma, stawka, składka), dokumenty ubezpieczeniowe, ubezpieczenie generalne, zawarcie i wykonanie umowy ubezpieczenia, zastosowanie zasady dobrej wiary, obowiązki ubezpieczającego w fazie wykonania umowy ubezpieczenia, zasady odpowiedzialności ubezpieczyciela, rodzaje franszyzy, roszczenia zwrotne ubezpieczyciela, zastosowanie umowy ubezpieczenia w działalności gospodarczej;

7. Rozwój polskiego rynku ubezpieczeń

- rynek ubezpieczeń na tle rozwoju gospodarczego Polski, wielkość i dynamika rozwoju rynku wg składki przypisanej brutto, udział składki w PKB, ubezpieczeniowy współczynnik gęstości, zakłady ubezpieczeń na polskim rynku (liczba zezwoleń, forma

organizacyjna), ekspansja na rynki zagraniczne, stopień koncentracji rynku, udział kapitału zagranicznego, struktura portfela ubezpieczeń wg działów, warunki konkurencji na rynku ubezpieczeń, rola polskiego sektora ubezpieczeń na rynku europejskim

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej

Literatura obowiązkowa:

1. H. Treder, *Rozwój polskiego rynku ubezpieczeń gospodarczych w warunkach integracji europejskiej*, Wyd. Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2007,

2. *Ubezpieczenia w Unii Europejskiej*, red. J. Monkiewicz, Poltext, Warszawa 2002;

Literatura uzupełniająca:

1. *Podstawy ubezpieczeń*, t. I i II, red. J. Monkiewicz, Poltext, Warszawa 2000-2002

2. H. Treder, *Polski sektor ubezpieczeniowy w obliczu globalnych tendencji kryzysowych*, w: *Globalizacja i regionalizacja w gospodarce światowej: księga jubileuszowa z okazji 45-lecia pracy naukowej Profesora Jana Rymarczyka*, 2012, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego,

3. H. Treder, *Warunki kształtowania konkurencyjności w sektorze ubezpieczeń gospodarczych, w: Wpływ globalizacji i integracji na konkurencyjność nowych krajów członkowskich Unii Europejskiej*, Grynia Alina (red.), 2013, Uniwersytet w Białymstoku, Wydział Ekonomiczno-Informatyczny,

4. H. Treder, *Wpływ instrumentów regulacyjnych na rozwój sektora finansowego w Polsce - na przykładzie rynku ubezpieczeń gospodarczych*, w: *Wybrane aspekty rozwoju i konkurencyjności nowych krajów członkowskich Unii Europejskiej / Grynia Alina (red.)*, 2015, Wydział Ekonomiczno-Informatyczny, Uniwersytet w Białymstoku,

5. H. Treder, *Wpływ kryzysu gospodarczego na rozwój polskiego rynku ubezpieczeń jako integralnej części europejskiego sektora finansowego*, w: *Regionalizm i lokalizacja*, 2009, Uniwersytet Ekonomiczny. Katedra Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych,

6. H. Treder, *Kierunki zmian standardów ostrożnościowych w polskim sektorze ubezpieczeń gospodarczych w ramach wspólnego rynku Unii Europejskiej*, w: *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*, nr 150, 2010,

Kontakt

hanna.treder@ug.edu.pl,